

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

קב.

עין משפט גזר מצוה

נא א ב ג מיי פכ"ו
מהל' שנת הלכה י
[טושי"ע ח"י סי' שיג
סעיף א']
ד [טושי"ע שם סעיף ב']
גב ה מיי פכ"ה מהל'
שנת הלכה ו סמנ
לחון קה טושי"ע ח"מ
סימן שם סעיף ב ונדב
אלפס שנת פסק י"ז דף
[ד']
גב ו ז מיי פכ"ב מהל'
שנת הלכה [ס] טט
סמנ שם טושי"ע ח"מ סי'
שם סעיף ב'
גד ח מיי שם הלכה טט
טושי"ע שם סעיף א'
כג ט י מיי שם הלכה ל
טושי"ע שם סעיף יא'

גלוסטרא ומתניתין דלעיל דללת צמנוקסה והקצין שצפירלה דבעי
שיהו גבוהים מן הארץ נראה לפרש אע"ג דיכול לעמוד ע"י אומו
חזל מ"מ אינו ניטל צאיגודו שאם היו רזינים לנטולו ממקום
למקום ע"י אומו חזל היה נפסק משום הכי ררין שיהיו גבוהים מן
הארץ ואמרינן נמי כר' יהודה דכמותיה

כשאין ניטל צאיגודו. שהחבל דק ואם היה רוחה ליטלו משם
לנטולו ע"י אומו חזל מיד נפסק. ר"ל סבר כיון דלאינו ניטל
צאיגודו דהוה כמי שאינו קשור ותנן לקמן נגר המונח שאינו קשור
דלת אין נועלין צו והאי נמי מונח הוא ומשום גלוסטרא לא שרי
ליה ורבי יוסי סבר גלוסטרא מהניא

הארץ ואמרינן נמי כר' יהודה דכמותיה פסקינן דאי הוה ניטל צאיגודו אפילו
נגרר וצלא גלוסטרא ואפילו קטיר
צביצרא דלשא ממיר רבי יהודה
דמוכח הכא:
הלכה בר"י בנגרר. פירש
צקונטרס לנועלין צו
צמדינה אצל צמאי דשרי מונח
צמקדש לית הלכתא כותומיה:

ליה רבי יוסי סבר גלוסטרא מהניא ליה דכיון דכלי הוא לא הוה ככנין:
מתני' נגר הנגרר. שקשור
דלת אצל אינו תלוי שהחבל ארוך
ומתוך שנגרר אינו נראה כקשור
וכשאין צראשו גלוסטרא קאמר:
נועלין צו צמקדש. דשבות צעלמא
הוא דלאינו צונה ממש הואיל וקשור
לכך אלא הואיל ונגרר מייחזי כצונה
ואין שבות דרצנן צמקדש דלא גזרו
שם: ו המונח. שאינו קשור כלל
הוה צנין ממש ור' יהודה סבר לאו
צנין ממש הוא אלא דומה לצנין
וצמקדש לא גזרו שבות: **גמ' זה**
אפי' צמדינה מוסר. הואיל וקשור
אף על פי שאינו תלוי: הלכה כר'
יהודה בנגרר. דמותר אפילו צמדינה

הוא היירי כשהאסקופה
גבוהה ואין החור נוקב עד לארץ
והשתא צניי אהו החור הולך עד
שנכנס ונועץ צקרקע ודמי טפי
לצונה: **ההוא שריתא דהווי מדלי**
א' בי עשרה. ואם תאמר דלמרינן
סוף צמה מדליקין (שם דף קה, לה) גבי
חלתא אמר אבי צניי צניינה דמר
אפילו צת מרי כור ולא שרי לי ויש
לומר דלא דמי לחלתא אין רגילות
לנטולתה צחול כלל אצל האי שריתא
דרכה לנטולתה ממיד צחול לנעול
הדלת משום הכי שרי: **א' אמרן**
אלא שאין בשיפועה טפה. פירש

אבל לא צמנוח דשרי ליה רבי יהודה
צמקדש לית הלכתא כותומיה דכיון
שאינו קשור שם צנין גמור הוא
כשאר נגרים שנועלים צכותלים
הצונה כל שהוא חייב ומלאכה
מיוחד ועומד הוא לכך לנטול
וכבר צנה צנין זה ממש
והוא אף על אצל מונח
שבות ומדינה ואין שבות
צמקדש (שבת קכב).
המונח. שאינו קשור כלל.
אלא כשהוא שומט מן
החור מייחזי ע"י קרקע.
הלכך צמקדש שבת צנה
הוא, ואסקופה דלורייתא
הוא אף צמקדש (שם).
המונח מותר במקדש.
דכיון דמתוקן האמנות
לכך לאו צונה הוא (שם).
כל שקשור ותלוי. דאילו
הטלון אצל ראשו התמוך
מניע אצלן (שם). וילון.
מפך צמקדש הפתח, מותר
לצטרות. שאין אהל אלא
מי שטשו צנין גג (שם
קלח). כילת התנים. לא
דמיא לצטרות כילת, ששאר
כילת פרוסת על גבי
קוץ שהיא לר' רגילות ויש
לה גג דהוי אהל ושל
תמיס על גבי קולטין
שאינם אלא שטים צמליתם
המטה וקנה נתון עליהם
והצנן נתון עליו ופילה
לכאן ולכאן ואין לה גג
טפה הלכך לאו אהל הוא
(שם קלח. ורבינו"ש שם יח).
ואין בו לא צנין ולא סמינה
(שם יח).
בפחות
משלשה. שהיא הולכת
ומתפשטת למטה (שם
קלח). שאין בשיפועה
טפה. שאין לה גג וד'
נפשו למטה להתמקד טפה
מנכנז למטה, דמיני
שאין צמנוח למטה
טפחים, וכלת תמיס אינה
עשויה לשון תמיס (שם)

הוא היירי כשהאסקופה
גבוהה ואין החור נוקב עד לארץ
והשתא צניי אהו החור הולך עד
שנכנס ונועץ צקרקע ודמי טפי
לצונה: **ההוא שריתא דהווי מדלי**
א' בי עשרה. ואם תאמר דלמרינן
סוף צמה מדליקין (שם דף קה, לה) גבי
חלתא אמר אבי צניי צניינה דמר
אפילו צת מרי כור ולא שרי לי ויש
לומר דלא דמי לחלתא אין רגילות
לנטולתה צחול כלל אצל האי שריתא
דרכה לנטולתה ממיד צחול לנעול
הדלת משום הכי שרי: **א' אמרן**
אלא שאין בשיפועה טפה. פירש
צקונטרס שיש כילות קטנות סמוכות
זו ואין צכל אחת טפה ותימה
ללימא לצוד מכילה זו לכליה זו וממלא
שם בשיפועה טפה ויש לומר דלא
דחשיב ליה אהל לעיל על ידי לצוד
דהיינו לענין שיוכל להוסיף למחר
צצנת אצל לא מתקצר שימש
צכי האי גוונא עשיים אהל לצטר
עליו לעשות צצנת דלטו יהיה
אסור לנטות צצנת שני חוטין
תוך שלשה משום עשיית אהל:
הא

בשאינו ניטל באיגודו דמר סבר כיון דיש
בראשו גלוסטרא תורת כלי עליו ומר סבר
כיון דאינו ניטל באיגודו לא: **מתני' נגר**
הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה
והמונח כאן וכאן אסור ר' יהודה אומר
המונח מותר במקדש והנגרר במדינה:
גמ' תנו רבנן איזהו נגר הנגרר שנועלין
במקדש אבל לא במדינה כל שקשור
ותלוי וראשו אחד מגיע לארץ רבי יהודה
אומר זה אף במדינה מותר אלא איזהו
נגר שנועלין במקדש אבל לא במדינה
כל שאינו לא קשור ולא תלוי ושומטו
ומניחו בקרן זווית אמר רב יהודה אמר
שמואל **הלכה כרבי יהודה בנגרר אמר**
רבא והוא שקשור בדלת אינו והא רבי
טבלא איקלע למחוזא וחוזא לתהוא דהוה
תלי בעיברא דדשא ולא אמר להו ולא
מיד: **ההוא ניטל באיגודו הוה רב אויא**
איקלע לנהרדעא חזייה לתהוא גברא דהוה
קא קטיר בגמי אמר דין לא נטרקו בעי
רבי זירא נקמו מהו אמר רב יוסף מאי
תיבעי ליה לא שמיע ליה הא דתניא נשמט
אסור נקמו מותר ורבי יהודה אמר נקמו
אף על פי שאינו נשמט אסור ואמר רב
יהודה אמר שמואל **הלכה כרבי יהודה**
בנקמו וטעמא מאי אמר אביי משום
דמיוחי כבונה בעא מיניה רב נחומי בר
זכריה מאביי עשה לו בית יד מהו אמר
ליה בוכנא קאמרת איתמר אמר רב נחומי
בר אדא עשה לו בית יד מותר ההוא
ה שריתא דהוה בי רבי פדת דהוה מדלו לה
בי עשרה ושדו לה אדשא ולא אמר להו ולא
עליה הדיא אסיתא דהות בי מר שמואל דהוה מחזקת
א' אדריבא שרא
מר שמואל למישידיה אדשא אמר תורת כלי עליה: שלח ליה רמי בר
יחזקאל לרב עמרם נימא לן מר מהלין מילי מעלייתא דאמרת לן משמיה
דרב אסי בכיפי דארבא שלח ליה הכי אמר רב אסי
כיפי דארבא
בומן שיש בהן טפה אי נמי אין בהן טפה ואין בין זה לזה שלשה
למחר מביא מחצלת ופורם עליהן מאי טעמא מוסיף על אהל עראי הוא
ושפיר דמי הנהו דכרי דהווי ליה לרב הונא דביממא בעו טולא ובליילא
בעו אוירא אתא לקמיה דרב א"ל זיל כרוך בודייא ושייר בה טפה
למחר פשטה ומוסיף על אהל עראי הוא ושפיר דמי **אמר רב משום רבי**
חייא וילון מותר לנטותו ומותר לפורקו בשבת **א** כילת התנים מותר לפורקה
ולנטותה בשבת אמר רב ששת בריה דרב אידי **לא אמרן אלא שאין**
בגנה טפה אבל יש בגנה טפה אסור וכי אין בגנה טפה **א** לא אמרן אלא שאין
בפחות משלשה סמוך לגג טפה אבל יש בפחות משלשה סמוך לגג
טפה אסור וכי אין בפחות משלשה סמוך לגג טפה נמי לא אמרן אלא שאין
בשיפועה

א) שנת קה"ט, ט, שס.
א) [מוספתא פ"ה ה"ח
ע"ש, ד] [גמ' העירין
הרבה פי' אהר"ה ח"י לנח].
ב) שנת קה"ט, ט, שס: מה:
ע"ש, ו) [פסחים ס"ה].
ג) [וע"ע מוספתא שנת לה.
ד"ה ואפילו].

הגהות הב"ח
א) גמ' רבי יהודה אמר
וה (קף) תלמי' וי"ב ס"א
אף זה: (ש) שם וכו' וכן
בגנה טפה נמי לא אמרן:
ג) רש"י ד"ה שריתא וכו'
קוריא מתרגמינן שבת ללה:

לעזי רש"י
מורטייל"ר. ככתב. צקרק"ל
[צירקליי"ש]. חישוק.

מוסף רש"י

נגר. יחד שמוקצין מחור
צצנתמן ונועלין צו את
הדלת. הנגרר. דמפסק
שקשור דלת אלא שאשלו
נגרר לארץ, נועלין בו
במקדש. דכיון דקשור צו
מיוחד ועומד הוא לכך
וכבר צנה צנין זה ממש
והוא אף על אצל מונח
שבות ומדינה ואין שבות
צמקדש (שבת קכב).
המונח. שאינו קשור כלל.
אלא כשהוא שומט מן
החור מייחזי ע"י קרקע.
הלכך צמקדש שבת צנה
הוא, ואסקופה דלורייתא
הוא אף צמקדש (שם).
המונח מותר במקדש.
דכיון דמתוקן האמנות
לכך לאו צונה הוא (שם).
כל שקשור ותלוי. דאילו
הטלון אצל ראשו התמוך
מניע אצלן (שם). וילון.
מפך צמקדש הפתח, מותר
לצטרות. שאין אהל אלא
מי שטשו צנין גג (שם
קלח). כילת התנים. לא
דמיא לצטרות כילת, ששאר
כילת פרוסת על גבי
קוץ שהיא לר' רגילות ויש
לה גג דהוי אהל ושל
תמיס על גבי קולטין
שאינם אלא שטים צמליתם
המטה וקנה נתון עליהם
והצנן נתון עליו ופילה
לכאן ולכאן ואין לה גג
טפה הלכך לאו אהל הוא
(שם קלח. ורבינו"ש שם יח).
ואין בו לא צנין ולא סמינה
(שם יח).
בפחות
משלשה. שהיא הולכת
ומתפשטת למטה (שם
קלח). שאין בשיפועה
טפה. שאין לה גג וד'
נפשו למטה להתמקד טפה
מנכנז למטה, דמיני
שאין צמנוח למטה
טפחים, וכלת תמיס אינה
עשויה לשון תמיס (שם)

רבינו הגנאל (המשך)
שאינו קשור בדבר שיכול
לעמוד. וכיון דאינו
ניטל באיגודו, לא
ניקטורא. כלומר אין
סוגרין כדגרסינן טרוקן
גלי סגרו הפתחים. פי'
ניקמן. אמר רב יהוד'
אמר שמואל הלכה כר'
יהוד' דאורייתא בניקמן
משום דמיוחי כבונה.
דמפורש בירושלמי, ר'
יעקב בר אבהו בשם רבין,
מרדד זהו הנקמן בראשי
אצבעותיה (יבמות
דברדו נראה כי בונה.
אמר שמואל ואם עשה לו
בית יד נעשה כבוכנא
ושרי. הדיא שריתא. פי'
דהוה שקלי לה עשרה
ושדו לה אדשא, והוה
חזי להו ר' פדת ולא אמר
תורת כלי מיד, אמר זו
התנה כלי עליה, והוא
הדין לאסתא שהיא
מכתשת גדולה מחזקת
אכרס ואמר מר שמואל
תורת כלי עליה ושרי
לנטולתה. פי' הגי כיפי
דקיישי. כמין קיישי
כסופין על גבי הספינה
ויש טבעות קביעות,
וכשתיהדי החמה קושרין
באותן טבעות המחצלות
ופורסין אותה על גבי
הספינה מפני החמה.
העכשיו) ואי הגי כיפי
דארבא בהן טפה הנה הן
חשובין כארליים, דקיימא
לן אוהלי טמאה טפה.
ואם אין בכל אחד מהן
הרב טפה ואין בין זה
הקיש לזה הקיש שלשה
טפחים, כיון דקיימא לן
דכל פחות משלשה
לכבודי ביה, נעשו כל
הקיישי כולן כאילו
לברוין והנה הם אהל.
למחר בשבת מביא

בשאינו ניטל באיגודו,
כגון שהיה קשור בכני ר'
[ויסין סבר כיון דיש
בראשו גלוסטרא, פי'
רומא והיא כמין אחת
מנא, תורת כלי עליו
ומותר לנטולו. ור'
ליטול סבר כיון דאינו
ניטל באיגודו לא
מטלטלינן ליה. ומפורש
בהלמוד ארין ישראל אמר
רב יוסי מי שמחיר עושה
הגר טפל לגלוסטרא,
והאוסר עושה גלוסטרא
טפילה לגנר. איהו נגר
א"ר יוחנן קשור אע"פ שאינו תלוי, ודברי הכל כי הגלוסטרא כלי הוא. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה.
והמונח כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר המונח במקדש שומטו כר'. ת"ר איהו נגר הנגרר נועלין בו במקדש כר'. אמר
רב יהוד' אמר שמואל הלכה כרבי יהודה. אמר רב יהודה והוא שקשור ותלוי בדלת. ואם ניטל באיגודו אפי' תלוי אלא
בבריה של דלת מותר כר' טבלא. רב הונא איקלע לנהרדעא חזייה לגנר דהוה קטיר בגמי. אמר דין, אינו ניטל באיגודו

רבינו הגנאל

בשאינו ניטל באיגודו,
כגון שהיה קשור בכני ר'
[ויסין סבר כיון דיש
בראשו גלוסטרא, פי'
רומא והיא כמין אחת
מנא, תורת כלי עליו
ומותר לנטולו. ור'
ליטול סבר כיון דאינו
ניטל באיגודו לא
מטלטלינן ליה. ומפורש
בהלמוד ארין ישראל אמר
רב יוסי מי שמחיר עושה
הגר טפל לגלוסטרא,
והאוסר עושה גלוסטרא
טפילה לגנר. איהו נגר
א"ר יוחנן קשור אע"פ שאינו תלוי, ודברי הכל כי הגלוסטרא כלי הוא. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה.
והמונח כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר המונח במקדש שומטו כר'. ת"ר איהו נגר הנגרר נועלין בו במקדש כר'. אמר
רב יהוד' אמר שמואל הלכה כרבי יהודה. אמר רב יהודה והוא שקשור ותלוי בדלת. ואם ניטל באיגודו אפי' תלוי אלא
בבריה של דלת מותר כר' טבלא. רב הונא איקלע לנהרדעא חזייה לגנר דהוה קטיר בגמי. אמר דין, אינו ניטל באיגודו

אולם ועומד כמו כיפה ומרחיק כחצי אמה ונועץ אחר וכן על פני כולה ופורסין צדדים ומחצלות של גמי להגין מפני הצנה והגשמים: שיש
צנה טפה. שרוחצ של מעגל טפה דצדיר מטפה לא הוה אהל אצל כשרוחצ טפה מקרי אהל נמלא שם אהל עליו מצדוד יום וכשהוא פורס עליו
הצנר למחר אינו אהל מוסף: אי נמי אין צרצנו טפה ואין צין זה לזה שלשה. דאיכא למימר לצוד: דגרי. איליס: דציממא
צעו טולא. מפני השרב: וצניילא צעו אוירא. הנחת הקור מפני הצל הקצין וצימות החול היו פורסין עליהן מחצלות
ציום ונועלין צלילה: אסא לקמיה דרב. מה נעציד להו צצנתא: כרוך צודיא. כשתסלק המחצלת מעליהן לפנות
ערב שבת אל תסלקנה כולה משם אלא הוה גולל אותה וכרוך מעל הגג ושייר זה טפה פרוסה לדהוי עליה שם
אהל: ולמחר פשטיה. דהוי מוספת ושרי: וילון. כנגד הפתח לצינעות: מותר לנטותו. דלאו אהל הוא ללא
קביעת התם אלא כן דרכו לינתן ולהסתלק כדלת צעלמא: ילנא חסינס. לאו אהל הוא מפני שאין לה גג למעלה
רוחצ טפה מפני שהיא נתונה בשיפוע והיא יריעה שפורסין צביד למטה לישן: שאין צפחות משלשה סמוך
לגג טפה. שנתונה צאלכסון קצר שצפתה מודד רחבה למטה משלשה לגגה אין צו רוחצ טפה דלהוי כוליה
דופן ואין כאן אהל כלל אצל הרחביה עד טפה צמך שלשה לגגה כאלו גגה טפה דמי ואסור לנטותה

בשאינו ניטל באיגודו,
כגון שהיה קשור בכני ר'
[ויסין סבר כיון דיש
בראשו גלוסטרא, פי'
רומא והיא כמין אחת
מנא, תורת כלי עליו
ומותר לנטולו. ור'
ליטול סבר כיון דאינו
ניטל באיגודו לא
מטלטלינן ליה. ומפורש
בהלמוד ארין ישראל אמר
רב יוסי מי שמחיר עושה
הגר טפל לגלוסטרא,
והאוסר עושה גלוסטרא
טפילה לגנר. איהו נגר
א"ר יוחנן קשור אע"פ שאינו תלוי, ודברי הכל כי הגלוסטרא כלי הוא. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה.
והמונח כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר המונח במקדש שומטו כר'. ת"ר איהו נגר הנגרר נועלין בו במקדש כר'. אמר
רב יהוד' אמר שמואל הלכה כרבי יהודה. אמר רב יהודה והוא שקשור ותלוי בדלת. ואם ניטל באיגודו אפי' תלוי אלא
בבריה של דלת מותר כר' טבלא. רב הונא איקלע לנהרדעא חזייה לגנר דהוה קטיר בגמי. אמר דין, אינו ניטל באיגודו

מחצלת ופורס עליהם, דמוסיף על אהלי עראי הוא ושרי. הניך דברי. פי' אלים. דהווי לרב הונא דביממא בעי טולא,
ובלילה בעו אוירא, ואוא לקמיה דרב וא"ל ויל כרוך בודייא ושייר בה טפה פורס, ושרייה (לדיר) [לברייא] על גבי
צעים מערב שבת, וליהוי תבוכיא רחובה על גבי צעים לילי שבת כרי שיחא האריר נכנס על הצנא ואמר בשעת החמה
פרוס גם שאר הבוריא וכסה בה הצעין להיות ליהן צל. דכיון דהוה בה מאימול פריסה מקצת הבוריא טפה, נעשה אותו
טפה מאיתולא אהל, עכשיו מוסף על אהל עראי אתה ושרי לך. וילון, פי' פרוכה. אמר שמואל משום ר' חייא כילת
התנים מותר לנטותה וכו'. אבל יש בגנה טפה, או פחות משלשה סמוך לגג רחב טפה, או נחתא מפוריא טפה, או אית

(א) דל"ל נטוק. (ב) צין ציוסלמי צפיקין הלכה י' ו"ע אולי דרבינו היה לו גי' אהר"ה ציוסלמי.